

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

28 жовтня 2020 р.

Київ

№ 674-р

Про результати розгляду справи
про нову державну допомогу

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши справу № 500-26.15/46-20-ДД про державну допомогу та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні результати розгляду справи від 19.10.2020 № 500-26.15/46-20-ДД/482-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Бобровицькою міською радою Чернігівської області (далі – Бобровицька МР) відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу за реєстраційним номером у базі даних 25443 (вх. № 35-ПДД від 22.01.2020) (далі – Повідомлення).
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 05.02.2020 № 500-29/07-1891 Повідомлення було залишено без руху й надано тридцятиденний строк для усунення недоліків та надання додаткової інформації.
- (3) Листом за реєстраційним номером у базі даних 27697 (вх. № 202-ПДД/1 від 04.03.2020) Бобровицькою міською радою Чернігівської області надано запитувану інформацію.
- (4) Листом № 03-10/547 від 17.03.2020 (вх. № 5-01/3653 від 20.03.2020) Бобровицькою міською радою Чернігівської області надано додаткову інформацію до Повідомлення.
- (5) Розпорядженням державного уповноваженого від 04.05.2020 № 07/135-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/46-20-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.
- (6) Антимонопольним комітетом України листом від 26.06.2020 № 500-26.15/07-9162 було запитано додаткову інформацію для розгляду справи.
- (7) Листом від 25.08.2020 № 03-10/1598 (зареєстрованим у Комітеті 31.08.2020 за № 5-07/11217) Бобровицькою МР надано додаткову інформацію у справі.

- (8) Листом від 21.10.2020 № 03-10/1914 (zareestrovanim y Komiteti 21.10.2020 za № 5-01/13651) Бобровицькою МР надано додаткову інформацію у справі.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (9) Бобровицька міська рада Бобровицького району Чернігівської області (далі – Надавач) (17400, Чернігівська обл., м. Бобровиця, вул. Лупицька, 4, ідентифікаційний код юридичної особи 04061990).

2.2. Отримувач підтримки

- (10) Комунальне підприємство «Міськдобробут» (17400, Чернігівська обл., Бобровицький р-н, м. Бобровиця, вул. Лупицька, буд. 4, ідентифікаційний код юридичної особи 37370861) (далі – КП «Міськдобробут», Підприємство № 1, Отримувач № 1).
- (11) Дочірнє підприємство «Міськдобробут благоустрій» (далі – ДП «Міськдобробут благоустрій», Підприємство № 2, Отримувач № 2) (17400, Чернігівська обл., Бобровицький район, м. Бобровиця, вул. Комунарська, буд. 25, ідентифікаційний код юридичної особи 40481559).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (12) Забезпечення стабільної роботи комунальних підприємств підвідомчої території відповідно до їх функціональних призначень.
- (13) Сприяння окремим видам господарської діяльності. Забезпечення статутних завдань, для виконання яких комунальні підприємства потребують залучення додаткового фінансування, яке сприятиме стабілізації їх фінансово-господарської діяльності, покращенню стану розрахунків, більш ефективному використанню майна міської комунальної власності, оновленню виробничих потужностей, технічної бази, забезпеченню повного і своєчасного внесення платежів до бюджету.

2.4. Очікуваний результат

- (14) Забезпечення належного водопостачання, водовідведення, вивезення відходів, придбання матеріалів для виконання робіт з утримання та оновлення інженерних мереж, придбання необхідних технічних засобів, оновлення матеріальної бази Підприємств № 1, № 2 за рахунок капітальних вкладень.

2.5. Форма підтримки

- (15) Капітальні вкладення (передання спецтехніки на баланс комунальних підприємств).
- (16) Фінансування спрямовується на: внески до статутних капіталів із метою поповнення обігових коштів та інвестування в необоротні активи за рахунок спеціального фонду – бюджету розвитку міського бюджету.

2.6. Обсяг підтримки

- (17) Загальний обсяг підтримки – 13 518 580,00 грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (18) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (19) Закон України «Про благоустрій населених пунктів».
- (20) Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
- (21) Закон України «Про відходи».
- (22) Рішення одинадцятої сесії сьомого скликання Бобровицької міської ради Чернігівської області від 26.10.2018 № 333-11/VII (далі – Рішення Бобровицької МР) «Про Програму фінансової підтримки комунальних підприємств підвідомчої території міської ради та здійснення внесків до їх статутних капіталів на 2018-2020 роки» (далі – Програма).

2.8. Тривалість підтримки

- (23) з 01.01.2018 по 31.12.2020.

3. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА В ПРОЦЕСІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (24) Відповідно до Рішення Бобровицької МР метою Програми є забезпечення стабільної роботи комунальних підприємств підвідомчої території відповідно до їх функціональних призначень щодо надання мешканцям належних послуг із водопостачання і водовідведення, відкачування стічних вод, вивезення побутових відходів та інших послуг з благоустрою території об'єднаної територіальної громади, вирішення окремих питань господарської діяльності, зокрема, забезпечення раціонального використання і збереження комунального майна, розвиток матеріальної бази Підприємств № 1, № 2.

- (25) Відповідно до Програми було заплановано такі обсяги фінансування на 2018 – 2020 роки:

№ п/п	Комунальні підприємства	Обсяги фінансування, млн грн			
		Всього	2018	2019	2020
1	КП «Міськдобробут»	17,3	5,2	5,8	6,3
2	ДП «Міськдобробут благоустрій»	9,7	2,8	3,2	3,7
	Разом	27,00	8,0	9,0	10,0

- (26) Водночас, за інформацією від Надавача, фактичне фінансування розподілено таким чином:

КП «Міськдобробут»

№ п/п	Стаття витрат	Обсяг витрат, тис. грн	Вид діяльності
2018			
1	Автогрейдер	3 168,80	Утримання доріг (передано до ДП «Міськдобробут благоустрій»)
2	Мінітрактор з навісним обладнанням	382,20	Чищення снігу (передано до ДП «Міськдобробут благоустрій»)
3	Свердловинний насос із шафою керування	229,70	Водопостачання

4	Однофазний генератор	53,30	Водопостачання
5	Поповнення статутного капіталу (закупівля запчастин до спецтехніки та інших предметів виробничого призначення)	450,00	Забезпечення стабільної роботи підприємства в частині послуг з водовідведення
2019			
6	Сміттєвоз	1 242,00	Вивезення твердих побутових відходів (передано до ДП «Міськдобробут благоустрій»)
7	Поповнення статутного капіталу (закупівля запчастин до спецтехніки та інших предметів виробничого призначення)	300,00	Забезпечення стабільної роботи підприємства в частині послуг з водовідведення
2020			
8	Поповнення статутного капіталу (закупівля запчастин до спецтехніки та інших предметів виробничого призначення)	242,58	Поповнення статутного капіталу (закупівля запчастин до спецтехніки та інших предметів виробничого призначення)
9	Автовишка	1 500,00	Обслуговування вуличного освітлення, обрізання дерев
10	Асенізаційна машина	700,00	Вивезення рідких побутових відходів
Всього		8 268, 58	

ДП «Міськдобробут благоустрій»

№ п/п	Стаття витрат	Обсяг витрат, тис. грн	Вид діяльності
2018			
1	Екскаватор-навантажувач	2 100,00	Вивезення твердих побутових відходів, утримання доріг
2	Бульдозер б/у	80,00	Вивезення твердих побутових відходів, утримання доріг
3	Обладнання та запчастини до спецтехніки	620,00	Вивезення твердих побутових відходів, утримання доріг
2019			
4	Автомобіль «Газель»	83,00	
5	Фронтальний навантажувач К 700	199,00	Вивезення твердих побутових відходів, утримання доріг
6	Обладнання та запчастини до спецтехніки	368,00	Вивезення твердих побутових відходів, утримання доріг
2020			
7	Екскаватор	1 500,00	Вивезення твердих побутових відходів, утримання доріг
8	Навісне обладнання та запчастини	300,00	Вивезення твердих побутових відходів, утримання доріг
Всього		5 250, 00	

3.1. КП «Міськдобробут»

(27) Відповідно до Статуту КП «Міськдобробут», затвердженого рішенням 24 сесії Бобровицької міської ради 7 кликання від 31.10.2019 № 1034-24/VII (далі – Статут

КП «Міськдобробут»), підприємство засновано на базі комунальної власності територіальної громади міста Бобровиця, є власністю цієї громади і перебуває в управлінні Бобровицької міської ради. Предмет діяльності КП «Міськдобробут» охоплює надання побутово-комунальних послуг, зокрема, збирання, очищення та розподіл води, прибирання сміття, боротьба із забрудненнями, збирання й оброблення стічних вод тощо.

- (28) Надавач повідомив, що відповідно до Програми до статутного фонду КП «Міськдобробут» було здійснено внески на загальну суму 750 000,00 грн. Безпосередньо протягом 2018 року розмір внесків до статутного фонду становив 450 000,00 грн, у 2019 році - 300 000,00 грн, у 2020 році – 242 580,00 грн. Також у 2018 році на баланс Підприємства № 1 було передано спецтехніку та обладнання на суму 3 834 000 грн, у 2019 році – на суму 1 242 000 грн.
- (29) За рахунок коштів, внесених до статутного капіталу у 2018 році КП «Міськдобробут» в сумі 450 000,00 грн, у 2019 році - 300 000,00 грн, у 2020 році - 242 580,00 грн, придбані запасні частини до спецтехніки та інші предмети виробничого призначення. Наведені предмети закупівель КП «Міськдобробут» використовує для надання послуг та виконання робіт із водопостачання та водовідведення.
- (30) У 2020 році планується придбати спецавтомашину асенізаційну з вивезення рідких побутових відходів, для придбання зазначеної машини планується витратити 700 000 грн.
- (31) У 2020 році також планується виділення коштів КП «Міськдобробут» для придбання автовішки обсягом 1 500 000,00 грн. Придбаний транспортний засіб Підприємство № 1 буде використовувати для виконання робіт із благоустрою території Бобровицької об'єднаної територіальної громади, а саме: підрізання гілля дерев, заміни ламп вуличного освітлення, монтажу та демонтажу новорічної ялинки тощо.
- (32) За інформацією від Надавача, КП «Міськдобробут» надає послуги із централізованого водопостачання та водовідведення, вивезення рідких побутових відходів. Споживачі: бюджетні організації, населення, підприємства й організації. Оплата за послуги здійснюється відповідно до укладених договорів, актів виконаних робіт. Вартість наданих послуг розрахована згідно із затвердженим тарифом.
- (33) Також Надавач повідомив, що КП «Міськдобробут» здійснює діяльність із благоустрою території Бобровицької об'єднаної територіальної громади на безкоштовній основі для споживачів.
- (34) КП «Міськдобробут» є виконавцем послуг із централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах Бобровицької міської ради на підставі ліцензії від 23.03.2018 № 29, виданої Департаментом житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу Чернігівської обласної державної адміністрації.
- (35) КП «Міськдобробут» займає монопольне становище та його внесено до зведеного переліку суб'єктів природних монополій із централізованого водопостачання та водовідведення за номером 25.
- (36) Надавач повідомив, що КП «Міськдобробут» здійснює свою діяльність за допомогою об'єктів централізованого водопостачання та водовідведення, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва і транспортування питної води, а також відведення й очищення стічних вод, які належать до комунальної власності територіальної громади Бобровицької міської ради. Ведення бухгалтерського

обліку доходів і витрат КП «Міськдобробут» здійснюється окремо за кожним ліцензованим видом діяльності у сфері централізованого водопостачання та водовідведення та за кожним іншим видом діяльності.

- (37) За інформацією від Надавача, КП «Міськдобробут» веде бухгалтерський облік у розрізі окремих видів діяльності, що забезпечує чіткий розподіл витрат, на які спрямовується державна підтримка. Первинні документи Підприємство № 1 оформлює відповідно до чинного законодавства, договори на послуги та придбання товарно-матеріальних цінностей за рахунок державної підтримки обліковуються на окремому субрахунку.
- (38) За інформацією від Надавача, закупівля техніки, запчастин, обладнання для КП «Міськдобробут» здійснюється з додержанням вимог Закону України «Про публічні закупівлі» із використанням системи «ProZorro».
- (39) Розрахунки тарифу із централізованого водопостачання та водовідведення сформовані відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 869 від 01.06.2011 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги». Тариф на централізоване водопостачання та водовідведення встановлений рішенням виконавчого комітету Бобровицької міської ради від 21.08.2018 № 143.
- (40) Розрахунки тарифу з вивезення рідких побутових відходів сформовані відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів». Тариф затверджено рішенням виконавчого комітету Бобровицької міської ради від 27.07.2017 № 94.
- (41) Надавач повідомив, що КП «Міськдобробут» є виконавцем послуг із вивезення та збирання рідких побутових відходів за результатами проведеного конкурсу та відповідно до таких рішень виконавчого комітету Бобровицької міської ради (далі – ВК Бобровицької МР):
- рішення ВК Бобровицької МР від 24.04.2018 № 67 «Про визначення КП «Міськдобробут» уповноваженою юридичною особою щодо збирання та вивезення рідких побутових відходів»;
  - рішення ВК Бобровицької МР від 26.04.2018 № 66 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії по визначенню на конкурсній основі суб'єкта господарювання – виконавця з надання житлово-комунальних послуг із збирання, вивезення рідких побутових відходів»;
  - рішення ВК Бобровицької МР від 23.04.2019 № 78 «Про визначення КП «Міськдобробут» уповноваженою юридичною особою щодо збирання та вивезення рідких побутових відходів»;
  - рішення ВК Бобровицької МР від 23.04.2019 № 77 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії по визначенню на конкурсній основі суб'єкта господарювання – виконавця з надання послуг із збирання та вивезення рідких побутових відходів на підвідомчій території Бобровицької міської ради»;
  - рішення ВК Бобровицької МР від 22.04.2020 № 90 «Про визначення КП «Міськдобробут» уповноваженою юридичною особою з поводження з побутовими відходами (рідкі відходи) на підвідомчій території Бобровицької міської ради»;
  - рішення ВК Бобровицької МР від 22.04.2020 № 89 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії по визначенню на конкурсній основі суб'єкта господарювання – виконавця з надання послуг з поводження з побутовими відходами (рідкі відходи) на підвідомчій території Бобровицької міської ради».
- (42) Також Надавач повідомив, що техніка, яка була придбана для КП «Міськдобробут» за бюджетні кошти у 2018 та 2019 роках, передана на баланс ДП «Міськдобробут»

благоустрій» та використовується останнім для виконання робіт із благоустрою, за винятком сміттєвоза, який використовується для збирання та вивезення твердих побутових відходів. Асенізаційна машина, яка планується до придбання КП «Міськдобробут», буде використовувати для здійснення послуг із збирання та вивезення рідких побутових відходів.

3.2. ДП «Міськдобробут благоустрій»

- (43) Відповідно до Статуту ДП «Міськдобробут благоустрій», затвердженого рішенням директора КП «Міськдобробут» від 18.02.2020 № 1 (далі – Статут ДП «Міськдобробут благоустрій»), ДП «Міськдобробут благоустрій» створено на базі КП «Міськдобробут», є власністю і перебуває в управлінні КП «Міськдобробут». Основною метою діяльності ДП «Міськдобробут благоустрій» є надання допомоги та послуг громадянам і фізичним особам – суб'єктам підприємницької діяльності, сільгоспвиробникам і переробним підприємствам для задоволення їх потреб, одержання прибутку.
- (44) Бобровицькою міською радою відповідно до Програми до статутного фонду ДП «Міськдобробут благоустрій» було здійснено внески на загальну суму 3 450 000,00 грн. Безпосередньо протягом 2018 року розмір внесків до статутного фонду становив 2 800 000,00 та у 2019 році - 650 000,00 грн.
- (45) Внесені до статутного фонду Підприємства № 2 кошти були спрямовані на придбання основних засобів, спецтехніки та запасних частин до транспортних засобів, які забезпечують належну організацію господарської діяльності. За рахунок коштів, внесених до статутного капіталу у 2018 році, ДП «Міськдобробут благоустрій» придбано транспортні засоби, а саме: екскаватор навантажувач ВОВСАТ В730, вартість якого становила 2 099 999,00 грн, та бульдозер ДТ-75 вартістю 80 000,00 грн. Також було придбано контейнери для побутових відходів загальною вартістю 57 000,00 грн, запасні частини до транспортних засобів та інші предмети виробничого призначення на суму 563 000,00 грн. За рахунок коштів, внесених до статутного капіталу у 2019 році, Підприємство № 2 придбало фронтальний навантажувач К700 вартістю 199 000,00 грн, автомобіль ГАЗЕЛЬ вартістю 83 000,00 грн та запасні частини до спецтехніки на суму 368 000,00 грн.
- (46) За інформацією від Надавача, закупівля техніки, запчастин, обладнання для ДП «Міськдобробут благоустрій» здійснюється з додержанням вимог Закону України «Про публічні закупівлі» із використанням системи «ProZorro».
- (47) ДП «Міськдобробут благоустрій» надає послуги з благоустрою території, замовником яких є Бобровицька міська рада. Оплата послуг здійснюється відповідно до укладених договорів, актів виконаних робіт та кошторисних розрахунків. Вартість наданих послуг розраховується виходячи з калькуляції за одну годину роботи техніки (до калькуляції входять витрати на заробітну плату, паливо, податок на додану вартість). Для населення зазначені послуги з благоустрою є повністю безкоштовними.
- (48) Споживачі послуг із поводження з побутовими відходами платять за надані послуги відповідно до затвердженого тарифу. При розрахунку тарифу до виробничої собівартості не було включено витрати на придбання основних засобів за рахунок державних коштів. Тариф затверджено рішенням виконавчого комітету Бобровицької міської ради № 78 від 21.06.2017, а внески до статутного капіталу Підприємство № 2 отримувало протягом 2018 – 2019 рр. Державні кошти спрямовано для підвищення ефективності виробничої діяльності Підприємства № 2.

(49) За інформацією Надавача, проводився конкурсний відбір для виконання робіт із збирання твердих побутових відходів, за результатами якого переможцем конкурсу з надання послуг із поводження з побутовими відходами на підвідомчій території Бобровицької міської ради згідно із протоколом засідання конкурсної комісії визначено ДП «Міськдобробут благоустрій», згідно з такими рішеннями ВК Бобровицької МР:

- рішення ВК Бобровицької МР від 19.01.2018 № 6 «Про визначення ДП «Міськдобробут благоустрій» уповноваженою юридичною особою щодо збирання та вивезення твердих побутових відходів»;
- рішення ВК Бобровицької МР від 19.01.2018 № 5 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії по визначенню на конкурсній основі суб'єкта господарювання – виконавця з надання житлово-комунальних послуг зі збирання, вивезення твердих побутових відходів»;
- рішення ВК Бобровицької МР від 24.01.2019 № 19 «Про визначення ДП «Міськдобробут благоустрій» уповноваженою юридичною особою щодо збирання та вивезення твердих побутових відходів»;
- рішення ВК Бобровицької МР від 24.01.2019 № 18 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії по визначенню на конкурсній основі суб'єкта господарювання – виконавця з надання житлово-комунальних послуг зі збирання, вивезення твердих побутових відходів»;
- рішення ВК Бобровицької МР від 21.01.2020 № 14 «Про визначення ДП «Міськдобробут благоустрій» уповноваженою юридичною особою щодо надання послуг з поводження із побутовими відходами на підвідомчій території Бобровицької міської ради»;
- рішення ВК Бобровицької МР від 21.01.2020 № 13 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії по визначенню на конкурсній основі суб'єкта господарювання – виконавця з надання послуг з поводження із побутовими відходами на підвідомчій території Бобровицької міської ради».

(50) За інформацією від Надавача, облік доходів та витрат ДП «Міськдобробут благоустрій» ведеться за видами діяльності Підприємства № 2. Первинні документи оформлюються в загальному порядку. Витрати на оплату праці покриваються з власних надходжень Підприємства № 2, тому відомості виплати заробітної плати загальні для всіх штатних працівників. Витрати згідно з укладеними договорами на придбання товаро-матеріальних цінностей оформлюються окремо щодо окремих видів господарської діяльності Підприємства № 2.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

(51) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (дати - Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі - державна допомога) - підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(52) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

- (53) Відповідно до пункту 8 частини першої статті 1 Закону незаконна державна допомога - нова державна допомога, надана без повідомлення Уповноваженого органу або в період після повідомлення, але до прийняття Уповноваженим органом рішення про допустимість державної допомоги для конкуренції, або надана всупереч рішенню Уповноваженого органу про визнання нової державної допомоги недопустимою для конкуренції, крім категорій державної допомоги, надавачі якої згідно із цим Законом звільнені від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу.
- (54) Відповідно до пункту 1 розділу IV Порядку, повідомлення про нову державну допомогу подається Комітету не менше ніж за 105 календарних днів до запланованої дати набрання чинності відповідним нормативно-правовим актом або рішенням надавача, що дозволяє суб'єктам господарювання отримувати нову державну допомогу
- (55) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Сфера природної монополії

- (56) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» водопровідна мережа - система трубопроводів, відповідних споруд та устаткування для розподілу і подачі питної води споживачам.
- (57) Централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (58) Система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.
- (59) Система централізованого водовідведення - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого відведення та очищення стічних вод, що пов'язані єдиним технологічним процесом.
- (60) Централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (61) Відповідно до статті 13 Закону України «Про питну воду, водопостачання та водовідведення» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належать, зокрема: затвердження та реалізація місцевих програм у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення, участь у розробленні та реалізації відповідних державних і місцевих програм, погодження інвестиційних програм стосовно об'єктів водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, вирішення інших питань у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення відповідно до законів України.
- (62) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що

виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (63) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення належить до сфери регулювання цього Закону.
- (64) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (65) У первинному та вторинному законодавстві Європейського Союзу поняття «природна монополія» відсутнє. Натомість існує положення, що стосується законної монополії, яке означає наявність спеціальних та виключних прав, які держава може призначити підприємствам (як правило державним) з метою забезпечення виконання публічних обов'язків. Так, відповідно до статті 106 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, держава може зобов'язати певного суб'єкта господарювання бути оператором, що надає послуги загального економічного інтересу (далі – ПЗЕІ). У такому випадку суб'єкти господарювання, що надають ПЗЕІ, або ті, що мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил конкуренції тільки в тій мірі, в якій це не перешкоджає виконанню дорученого їм спеціального завдання.
- (66) Законна монополія існує тоді, коли надання такої послуги на законодавчому рівні або регулюючими заходами покладено на ексклюзивного надавача, з явною заборонаю будь-яким іншим підприємствам надавати таку послугу (навіть не задовольняти можливий попит певних груп покупців). Проте сам факт надання публічних послуг конкретним підприємством не означає, що таке підприємство користується законною монополією.
- (67) За загальним правилом, надання послуг законною монополією виключає будь-яке спотворення конкуренції, однак є умови, що мають бути кумулятивно виконані. Ці умови встановлені пунктом 188 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС, яке надає пояснення ключових концепцій, пов'язаних із поняттям державної допомоги, щоб полегшити та підвищити прозорість і послідовність застосування цього поняття на території Союзу, а саме:
- послуга має бути предметом законної монополії;
  - законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
  - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
  - якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи й витрати та запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидювання комерційної діяльності.
- (68) Обов'язок запобігання фінансуванню комерційної діяльності внаслідок перехресного субсидювання регламентовано міжнародними зобов'язаннями, передбаченими Угодою. Відповідно до статті 263 (4) Угоди сторони протягом п'яти років із дати набрання чинності Угодою (тобто до 2022 року) мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є уповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних

послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або всіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншої сторони, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

(69) Враховуючи те, що суб'єкт природної монополії може здійснювати й іншу комерційну діяльність, не пов'язану з виконанням функцій природної монополії, мають бути окремі бухгалтерські рахунки для запобігання перехресному субсидюванню.

(70) Відповідно до статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема, вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню.

(71) Отже, фінансова підтримка, пов'язана з відшкодуванням витрат з ремонту, заміни обладнання, що є складовими водопровідної мережі, яка забезпечує надання послуг на ринку централізованого водопостачання та водовідведення, який перебуває у стані природної монополії, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не буде державною допомогою, якщо:

- послуга є предметом природної монополії;
- послуга, що надається природною монополією, не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
- відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
- надавач відповідної послуги не використовує державну підтримку в діяльності, яка не пов'язана з функцією природної монополії.

4.3. Послуги у сфері поводження з побутовими відходами

(72) Відповідно до абзацу п'ятого статті 1 Закону України «Про відходи» поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

(73) Згідно з абзацом дев'ятим статті 1 Закону України «Про відходи» перевезення відходів - транспортування відходів» від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення.

(74) Згідно з пунктом «е» статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.

- (75) Відповідно до пункту «д» статті 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення і псування відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, то відповідає вимогам екологічної безпеки.
- (76) Згідно зі статтею 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарювання, які в установленому порядку визначені виконавцями послуг на вивезення побутових відходів на певній території, здійснюють їх роздільне збирання.
- (77) Відповідно до частини третьої статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (78) Відповідно до пункту 3 частини першої статті 3 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» одним із принципів державної політики у сфері житлово-комунальних послуг є забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги, на умовах самофінансування, досягнення рівня економічно обґрунтованих витрат на виробництво таких послуг.
- (79) Відповідно до пункту 2 Аналітичної записки Європейської комісії щодо інфраструктури у сфері поводження з відходами (далі - Аналітична записка) будівництво, модернізація або розширення інфраструктури у сфері поводження з відходами, що використовується на комерційній основі, є комерційною діяльністю. Отже, на державне фінансування такої інфраструктури поширюються правила державної допомоги.

4.4. Об'єкти благоустрою

- (80) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою населених пунктів та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (81) Відповідно до статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад та їх виконавчих органів у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів із благоустрою населених пунктів;
  - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
  - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб);
  - забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів із благоустрою населених пунктів.
- (82) Відповідно до пункту 5 частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить здійснення самоврядного контролю за станом благоустрою та утримання територій населених пунктів, інженерних споруд та об'єктів, підприємств, установ та організацій, майданчиків для паркування транспортних засобів (у тому числі щодо оплати послуг з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів), озелененням таких територій, охороною зелених насаджень, водних об'єктів тощо.

- (83) Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, організація місць відпочинку для населення.
- (84) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.
- (85) Згідно з пунктом 1 частини першої статті 19 Закону України «Про автомобільні дороги», основними обов'язками органів місцевого самоврядування щодо управління функціонуванням і розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів є, зокрема, забезпечення безперервних, безпечних, економічних та зручних умов руху транспортних засобів і пішоходів вулицями і дорогами міст та інших населених пунктів; організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів за встановленими для них будівельними нормами, державними стандартами та нормами.
- (86) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
  - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
  - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (87) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (88) Головні розпорядники коштів місцевих бюджетів визначаються рішенням про місцевий бюджет відповідно до пунктів 2 і 3 частини другої статті 22 Бюджетного кодексу України.
- 4.5. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес**
- (89) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі - ПЗЕІ), – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (90) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням ПЗЕІ, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

- (91) Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420, із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1141 від 27.12.2018, ПОСЛУГИ з вивезення побутових відходів, послуги з поводження з побутовими відходами відносяться до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (92) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі - Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (93) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди ПЗЕІ визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (94) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або с вповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за падання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
  - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (95) Відповідно до статті 262 (4) Угоди, підприємства, уповноважені надавати ПЗЕІ, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечить інтересам Сторін.
- (96) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі - Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають ПЗЕІ, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (97) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють ПЗЕІ, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих

правил не перешкоджає виконанню юридично або фактично дорученого їм спеціального завдання.

- (98) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покласти особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (99) Пунктом 46 Повідомлення Комісії щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, що надається за надання ПЗЕІ (Офіційний вісник Європейського Союзу С 8/4 від 11.01.2012), передбачено, що за відсутності правил на рівні Європейського Союзу, якими б визначався обсяг ПЗЕІ, держави-члени мають широкий спектр повноважень щодо визначення ПЗЕІ та щодо надання компенсації суб'єкту господарювання, який надає такі послуги.
- (100) Зазначеним Повідомленням Комісії також закріплюються критерії, раніше викладені в Рішенні Суду ЄС у справі C-280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (далі – Рішення у справі *Altmark*), в якому визначено умови, за яких компенсація за надання ПЗЕІ не становить державної допомоги.
- (101) Відповідно до Рішення у справі *Altmark*, Європейський суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:
- суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражено актом, який залежно від особливостей законодавства може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;
  - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
  - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку;
  - якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила

відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.

4.6. Критерії оцінки допустимості послуг, що становлять загальний економічний інтерес

- (102) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Комісії 2012/21/ЕП від 20 грудня 2011 року щодо застосування статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі - Рішення Європейської комісії від 20.12.2011), Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за падання публічних послуг (2011) 2012/С 8/03 (далі - Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ).
- (103) Згідно з Рішенням Європейської комісії від 20.12.2011, для того щоб забезпечити дотримання критеріїв, викладених у статті 106 (2) Договору, необхідно встановити більш точні умови, які повинні виконуватися стосовно доручення діяльності послуг загального економічного інтересу. Сума компенсації може бути належним чином розрахована й перевірена, лише якщо зобов'язання надання публічних послуг, що покладаються на суб'єктів господарювання, чітко визначені в одному або кількох актах компетентних державних органів у відповідній державі-члені. Форма документа може змінюватися в різних державах-членах, але вона повинна вказувати принаймні відповідні підприємства, точний зміст і тривалість, а в разі потреби - територію, на якій накладені зобов'язання надання публічних послуг, надані будь-які виняткові або спеціальні права, а також опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації та уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації.
- (104) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за падання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:
- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
  - суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
  - характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;
  - опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);

- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за падання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).
- (105) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що якщо орган призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватися на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.
- (106) Також під час розробки методу компенсації потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектору.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. Послуги із централізованого водопостачання та водовідведення

- (107) За інформацією від Надавача, обсяг фінансування за Програмою щодо здійснення діяльності з водопостачання та водовідведення становить 1 275 580,00 грн і спрямовується КП «Міськдобробут», а саме:
- закупівля свердловинного насосу із шафою керування – 229 700,00 грн;
  - однофазний генератор – 53 300,00 грн;
  - закупівля запчастин до спецтехніки та інших предметів виробничого призначення на суму 992 580,00 грн.

5.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (108) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (109) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (110) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцем комунальних послуг з централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (111) Виконавцем послуг із централізованого водопостачання та водовідведення в місті Бобровиця є КП «Міськдобробут», яке внесено до зведеного переліку суб'єктів природних монополій із централізованого водопостачання та водовідведення.

(112) Отже, за наведених умов КП «Міськдобробут» є суб'єктом господарювання у значенні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

(113) Відповідно до наданої Надавачем інформації, фінансування Програми буде здійснюватися за рахунок місцевого бюджету, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.1.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(114) Відповідно до статті 13 Закону України «Про питну воду, водопостачання та водовідведення» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належать, зокрема: затвердження та реалізація місцевих програм у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення, участь у розробленні та реалізації відповідних державних і місцевих програм, погодження інвестиційних програм стосовно об'єктів водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, вирішення інших питань у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення відповідно до законів України.

(115) Державна підтримка спрямовується на закупівлю техніки, запчастин, інших предметів виробничого призначення.

(116) Отже, державна підтримка надає КП «Міськдобробут» перевагу для провадження діяльності із водопостачання та водовідведення, звільнивши його від витрат, яких в іншому випадку йому довелося б зазнати в ході поточної господарської діяльності, тобто без втручання держави.

5.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(117) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС, заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107(1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.

(118) Відповідно до статті 6 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» до принципів державної політики належить, зокрема, гарантоване першочергове забезпечення питною водою населення для забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних та побутових потреб.

(119) Сфера природної монополії передбачає відсутність конкуренції на відповідному ринку внаслідок технологічних особливостей виробництва. При цьому однією з умов, за якої державна підтримка буде державною допомогою, – підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

- (120) КП «Міськдобробут» займає монопольне становище та його внесено до зведеного переліку суб'єктів природних монополій із централізованого водопостачання та водовідведення за номером 25. Отже, на ринку надання послуг із водопостачання та водовідведення в місті Бобровиця у КП «Міськдобробут» відсутні конкуренти.
- (121) З огляду на зазначене надання державної підтримки КП «Міськдобробут» як суб'єкту природної монополії не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції.

5.1.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (122) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка, яку надає Бобровицька МР КП «Міськдобробут» відповідно до Програми і яка спрямовується на надання послуг з водопостачання та водовідведення, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2. Послуги з благоустрою

- (123) За інформацією від Надавача, обсяг фінансування за Програмою, що спрямовується на діяльність із благоустрою і надається КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» становить 5 051 000,00 грн, а саме:
- закупівля автогрейдера – 3 168 800,00 грн;
  - закупівля мінітрактора з навісним обладнанням – 382 200,00 грн;
  - закупівля автовишки – 1 500 000,00 грн.

5.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (124) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (125) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (126) Відповідно Статуту КП «Міськдобробут» основною метою його діяльності є надання допомоги та посередницьких послуг громадянам, юридичним та фізичним особам – суб'єктам підприємницької діяльності, сільгоспвиробникам і переробним підприємствам для задоволення їх потреб, отримання прибутку.
- (127) Відповідно до Статуту ДП «Міськдобробут благоустрій» основною метою його діяльності є надання допомоги та послуг громадянам і фізичним особам – суб'єктам підприємницької діяльності, сільгоспвиробникам і переробним підприємствам для задоволення їх потреб, отримання прибутку.
- (128) Отже, КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» є суб'єктами господарювання в розумінні Закону.

5.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

(129) Відповідно до наданої Надавачем інформації, фінансування Програми буде здійснюватися за рахунок місцевого бюджету, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.2.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(130) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(131) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилась із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

(132) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.

(133) Оскільки КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» не було обрано за конкурентною процедурою для здійснення заходів із благоустрою, не можна стверджувати, що надана КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» економічна вигода у вигляді фінансування на закупівлю техніки була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.

(134) Крім того, Надавачем не надано доказів та достатніх обґрунтувань того, що державна підтримка на благоустрій визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема під час вибору КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету на благоустрій не були б меншими за ті, які мають бути понесені на забезпечення діяльності КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій».

(135) Отже, надання державної підтримки КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» на здійснення заходів благоустрою не виключає створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(136) Разом із цим здійснення закупівель згідно із Законом України «Про публічні закупівлі» відповідає ринковим умовам, а отже, така підтримка не створює переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(137) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами

господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

- (138) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (139) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (140) Враховуючи, що послуги КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій», які фінансуються за рахунок бюджету міста Бобровиця для здійснення заходів із благоустрою та є безкоштовними для населення, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», підтримка КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» для здійснення заходів із благоустрою не спотворює економічної конкуренції.

5.2.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (141) Отже, за наведених умов підтримка КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» у формі фінансування закупівлі техніки для здійснення заходів із благоустрою не є державною допомогою відповідно до Закону.
- (142) Разом із тим слід зазначити, що:
- зазначена державна підтримка КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» повинна спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані із закупівлею техніки для здійснення заходів із благоустрою; використання закупленої за рахунок місцевого бюджету техніки КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» на здійснення платної діяльності буде містити ознаки державної допомоги;
  - протягом всього строку надання державної підтримки Надавач має здійснювати контроль за веденням окремого бухгалтерського обліку Отримувачами № 1 та № 2 за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечити належний розподіл доходів і витрат на надання послуг із благоустрою, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших послуг;
  - надавач державної підтримки має забезпечити контроль за тим, щоб техніку, закуплену за рахунок місцевих ресурсів, КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» не використовували для надання платних послуг.

5.3. Поводження з побутовими відходами

- (143) За інформацією від Надавача, обсяг фінансування за Програмою, що спрямовується на діяльність зі збору та вивезення побутових відходів і надається КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій», становить 7 192 000,00 грн, а саме:
- закупівля сміттєвоза – 1 242 000,00 грн;
  - закупівля асенізаційної машини – 700 000,00 грн;
  - закупівля екскаватора-навантажувача – 2 100 000,00 грн;
  - закупівля бульдозера б/в – 80 000,00 грн;
  - закупівля обладнання та запчастини до спецтехніки – 988 000,00 грн;

- закупівля автомобіля «Газель» – 83 000,00 грн;
- закупівля фронтального навантажувача – 199 000,00 грн;
- закупівля екскаватора – 1 500 000,00 грн;
- закупівля навісного обладнання та запчастин – 300 000,00 грн.

5.3.1. Надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес

(144) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(145) Як повідомлено Надавачем, під час формування тарифів КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» на послуги з поводження з побутовими відходами, у тариф не було включено витрати на придбання техніки, запчастин та обладнання, на які спрямовується державна підтримка.

(146) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону, постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420, зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1141 від 27.12.2018, та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, послуги з вивезення побутових відходів, які надає КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій», належать до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

(147) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражено актом, який залежно від особливостей законодавства може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.*

КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» визначено виконавцями послуг із вивезення побутових відходів на підвідомчій території Бобровицької міської ради рішеннями ВК Бобровицької МР від 22.04.2020 № 90 «Про визначення КП «Міськдобробут» уповноваженою юридичною особою з поводження з побутовими відходами (рідкі відходи) на підвідомчій території Бобровицької міської ради» та від 21.01.2020 № 14 «Про визначення ДП «Міськдобробут благоустрій» уповноваженою юридичною особою щодо надання послуг з поводження із побутовими відходами на підвідомчій території Бобровицької міської ради». Проте в зазначених документах не вказано, що КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» надають саме ПЗЕІ. Крім цього, зазначені документи не містять методики розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації. Тобто, вимог цього критерію не дотримано;

- *параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Щодо дотримання другого критерію, Надавачем не надано інформації та обґрунтувань щодо наявності методики та параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація. Однак зазначений критерій вимагає наявності методики, за якою обраховано в якому саме розмірі суб'єкту необхідна компенсація для надання ПЗЕІ. Тобто, вимог цього критерію не виконано:

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.*

Щодо дотримання цього критерію, Надавачем наведено посилання на норми Закону України «Про публічні закупівлі». Разом із тим Надавач повідомив, що не встановлено методики розрахунку компенсації та заходів для забезпечення повернення надмірної компенсації

Отже, оскільки відсутні параметри, на підставі яких обчислюється компенсація КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій», така компенсація не може бути належним чином розрахована та перевірена. Отже, неможливо стверджувати, що компенсація не перевищує суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу – послуги з поводження з побутовими відходами;

- *якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.*

Надавач повідомив, що КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» було обрано для вивезення побутових відходів на конкурсній основі. Водночас, відповідно до наданої інформації, у конкурсах брав участь лише один учасник, що неповною мірою відповідає принципам конкурсної процедури відповідно до критеріїв Altmark.

- (148) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.

- (149) Отже, державна підтримка КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» для надання послуг із поводження з побутовими відходами не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону, і, відповідно, не може розглядатись як виняток із Закону.

5.3.2. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

5.3.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (150) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми

власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (151) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (152) Відповідно до Статуту КП «Міськдобробут» основною метою його діяльності є надання допомоги та посередницьких послуг громадянам, юридичним та фізичним особам – суб'єктам підприємницької діяльності, сільгоспвиробникам і переробним підприємствам для задоволення їх потреб, отримання прибутку.
- (153) Відповідно до Статуту ДП «Міськдобробут благоустрій» основною метою його діяльності є надання допомоги та послуг громадянам та фізичним особам – суб'єктам підприємницької діяльності, сільгоспвиробникам і переробним підприємствам для задоволення їх потреб, отримання прибутку.
- (154) Отже, КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» є суб'єктами господарювання в розумінні Закону.

5.3.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

- (155) Відповідно до наданої Надавачем інформації, фінансування Програми буде здійснюватися за рахунок місцевого бюджету, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.3.2.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (156) Підтримка спрямована на компенсацію витрат КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» щодо закупівлі техніки, запчастин та обладнання, яких би зазнали вказані Отримувачі без втручання держави. При цьому інші суб'єкти господарювання, що провадять або могли б провадити аналогічну господарську діяльність у сфері поводження з відходами, не отримують такої підтримки в звичайних ринкових умовах.
- (157) Компенсація витрат КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» не відповідає критеріям Altmark, зокрема, оскільки параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, не визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, рівень компенсації не визначався, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.
- (158) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» можуть набувати переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.3.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (159) Підтримка, яку надаватиме Бобровицька МР КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій», спрямована на фінансування їх витрат на закупівлю спеціальної техніки, запчастин та обладнання з метою здійснення господарської діяльності, тобто КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» звільняються від витрат суб'єкта господарювання, що провадить аналогічну господарську діяльність у відповідній сфері за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави.
- (160) Отже, у результаті отримання повідомленої фінансової підтримки КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» набувають переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання у звичайних ринкових умовах, що дозволяє їм пропонувати свої послуги на ринку на кращих умовах.
- (161) Тобто, повідомлена державна підтримка КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій», яка спрямована на діяльність із поводження з побутовими відходами, спотворює економічну конкуренцію.

5.3.2.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (162) Отже за наведених умов, державна підтримка КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій», яка спрямована на діяльність із поводження з побутовими відходами, є державною допомогою у розумінні Закону.
- (163) Відповідно до пункту 1 розділу IV Порядку Надавач мав подати до Комітету повідомлення про нову державну допомогу за 105 до дня набрання чинності Програмою. Програма набрала чинності 26.10.2018, тобто Надавач мав подати повідомлення про нову державну допомогу до 13.07.2018. При цьому фактично Повідомлення надійшло до Комітету 22.01.2020.
- (164) Отже, з урахуванням наведеного та відповідно до визначення незаконної державної допомоги, наведеного в пункті 8 частини першої статті 1 Закону, державна допомога КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій», яка надається відповідно до Програми і спрямована на діяльність із поводження з побутовими відходами, є незаконною державною допомогою.

5.3.3. Оцінка допустимості державної допомоги

- (165) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ.
- (166) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:
- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*
  - *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;*

КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» визначено виконавцями послуг із вивезення побутових відходів на підвідомчій території Бобровицької міської ради рішеннями ВК Бобровицької МР від 22.04.2020 № 90 «Про визначення КП «Міськдобробут» уповноваженою юридичною особою з поводження з побутовими відходами (рідкі відходи) на підвідомчій території Бобровицької міської ради» та від 21.01.2020 № 14 «Про визначення ДП «Міськдобробут благоустрій» уповноваженою юридичною особою щодо надання послуг з поводження із побутовими відходами на підвідомчій території Бобровицької міської ради». Проте в зазначених документах не вказано, що КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» надають саме ПЗЕІ.

Отже, критерію не дотримано;

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;*

вищезазначені документи не містять опису будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» щодо надання ПЗЕІ. Тобто, цього критерію не дотримано;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);*

як було зазначено, оскільки відсутні параметри, на підставі яких обчислюється компенсація КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій», така компенсація не може бути належним чином розрахована та перевірена, а отже, неможливо стверджувати, що компенсація не перевищує суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу. Крім того, відсутній опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій».

Тобто, вимог критерію не дотримано;

- *опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).*

Надавач не надав опису механізму компенсації, заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій». Отже, оскільки відсутній опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації, уникнення й відшкодування будь-якої можливої

надмірної компенсації у відповідному нормативно-правовому та/або розпорядчому акті, така компенсація не може бути належним чином розрахована й перевірена.

Тобто, вимог критерію не дотримано.

(167) Враховуючи викладене, державна допомога, яку надає Бобровицька МР КП «Міськдобробут» та ДП «Міськдобробут благоустрій» на підставі Програми і спрямована на закупівлю техніки, запчастин, обладнання для здійснення діяльності з поводження з побутовими відходами, є державною допомогою, допустимою для конкуренції, за умови виконання Надавачем державної допомоги таких зобов'язань:

- розробити та затвердити нормативно-правовий та/або розпорядчий акт(и) або внести такі зміни в наявні відповідні документи, передбачивши:
- опис механізму компенсації (допомоги) та параметрів для її розрахунку, контролю й перегляду її обсягу, при цьому:
  - 1) сума компенсації (допомоги) не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні послуг із поводження з побутовими відходами, які є ПЗЕІ, витратами та доходами отримувачів від надання таких послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку, яка розраховується як різниця між витратами за надання послуг із вивезення побутових відходів та доходами від їх надання;
  - 2) до витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання послуг із поводження з побутовими відходами; також необхідне використання параметрів для розподілу загальнопромислових витрат, оскільки отримувачі надають не одну послугу;
- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (допомоги), при цьому:
  - 1) необхідно забезпечити, щоб компенсація (допомога) за надання послуг з поводження з побутовими відходами відповідала встановленим вище умовам;
  - 2) у разі отримання надмірної компенсації (допомоги) така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє;
  - 3) для контролю за надмірною компенсацією (допомогою) повинні проводитись відповідні регулярні перевірки.

(168) Наведені в рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

6. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НАДАВАЧА ЩОДО ПОДАННЯ ПРО ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(169) Листом від 27.10.2020 № 03-10/1942 (зарєєстрованим у Комітеті 27.10.2020 за № 5-01/13917) Бобровицька МР повідомила, що заперечення та зауваження подання про попередні результати розгляду справи № 500-26.15/46-20-ДД про державну допомогу відсутні.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зарєєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, зі змінами, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що державна підтримка, яка надається комунальному підприємству «Міськдобробут» у формі капітальних трансферів для забезпечення безперебійної роботи водопостачання, водовідведення та ремонту водопровідних мереж у територіальних мережах Бобровицької міської ради, на підставі рішення одинадцятої сесії сьомого скликання Бобровицької міської ради Чернігівської області від 26.10.2018 № 333-11/VII «Про Програму фінансової підтримки комунальних підприємств підвідомчої території міської ради та здійснення внесків до їх статутних капіталів на 2018-2020 роки», на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у розмірі 1 275 580,00 (один мільйон двісті сімдесят п'ять тисяч п'ятсот вісімдесят) гривень, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що державна підтримка, яка надається комунальному підприємству «Міськдобробут» та дочірньому підприємству «Міськдобробут благоустрій» у формі капітальних трансферів для забезпечення виконання робіт щодо благоустрою на підвідомчій території Бобровицької міської ради, на підставі рішення одинадцятої сесії сьомого скликання Бобровицької міської ради Чернігівської області від 26.10.2018 № 333-11/VII «Про Програму фінансової підтримки комунальних підприємств підвідомчої території міської ради та здійснення внесків до їх статутних капіталів на 2018-2020 роки», на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у розмірі 5 051 000 (п'ять мільйонів п'ятдесят одна тисяча) гривень, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що державна підтримка, яка надається комунальному підприємству «Міськдобробут» та дочірньому підприємству «Міськдобробут благоустрій» у формі капітальних трансферів для забезпечення виконання послуг із поводження з побутовими відходами на підвідомчій території Бобровицької міської ради, на підставі рішення одинадцятої сесії сьомого скликання Бобровицької міської ради Чернігівської області від 26.10.2018 № 333-11/VII «Про Програму фінансової підтримки комунальних підприємств підвідомчої території міської ради та здійснення внесків до їх статутних капіталів на 2018-2020 роки», на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у розмірі 7 192 000 (сім мільйонів сто дев'яносто дві тисячі) гривень, є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Визнати, що державна підтримка, яка надається комунальному підприємству «Міськдобробут» та дочірньому підприємству «Міськдобробут благоустрій» у формі капітальних трансферів, для забезпечення виконання послуг із поводження з побутовими відходами на підвідомчій території Бобровицької міської ради, на підставі рішення одинадцятої сесії сьомого скликання Бобровицької міської ради Чернігівської області від 26.10.2018 № 333-11/VII «Про Програму фінансової підтримки комунальних підприємств підвідомчої території міської ради та здійснення внесків до їх статутних капіталів на 2018-2020 роки», на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у розмірі 7 192 000 (сім мільйонів сто дев'яносто дві тисячі) гривень, є державною допомогою, допустимою для конкуренції відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», за умови виконання надавачем державної допомоги таких зобов'язань:

- розробити та затвердити нормативно-правовий та/або розпорядчий акт(и) або внести такі зміни в наявні відповідні документи, передбачивши:

- опис механізму компенсації (допомоги) та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду її обсягу, при цьому:

1) сума компенсації (допомоги) не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні послуг із вивезення побутових відходів, які є ПЗЕІ, витратами та доходами отримувача від надання таких послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку, яка розраховується як різниця між витратами за надання послуг із вивезення побутових відходів та доходами від їх надання;

2) до витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання послуг із вивезення побутових відходів; також необхідне використання параметрів для розподілу загальновиробничих витрат, оскільки отримувач надає не одну послугу;

- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (допомоги), при цьому:

1) необхідно забезпечити, щоб компенсація (допомога) за надання послуг із вивезення побутових відходів відповідала встановленим вище умовам;

2) у разі отримання надмірної компенсації (допомоги) така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє;

3) для контролю за надмірною компенсацією (допомогою) повинні проводитись відповідні регулярні перевірки.

5. Надавач державної допомоги зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання наведених вище зобов'язань протягом шести місяців з дня отримання рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА